

İstanbul'da 22 Şubat 1945 Tarihinde Elli Yıllık Evliler İçin Fatih Halkevi'nin Düzenlediği Törene İlişkin İki Belge

• **Dursun AYAN (*)** • **Özbay Güven (**)**

(*) Dr., Uzman Sosyolog, Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı - Ankara

(**) Doç. Dr. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu-Ankara

Özet

Ailenin toplum hayatındaki önemini vurgulamak için İstanbul - Fatih Halkevi tarafından 50 yıl ve daha fazla süre evli olan 54 çift için bir kutlama yapılmıştır. 22 Şubat 1945 tarihindeki kutlamada şehir turu, Taksim Belediye Gazinosu'ndaki tören, yeni evlenen dokuz çiftin nikahı vardır. Geleneksel Türk evlilik törenlerindeki folklorik unsurlar bu programda yer almıştır. Konu ile ilgili belgeler Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Cumhuriyet Halk Partisi katalogundandır.

Anahtar kelimeler: Aile, Halkevleri, İstanbul-Fatih Halkevi, Evlilik töreni

Summary

Two Documents Concerning with the Celebration Ceremony for Couples Have Been Married for 50 Years Organized by Fatih Halkevi on 22 nd, February 1945 in Istanbul

For emphasizing the importance of family in the societal life, İstanbul-Fatih (a provincial subdivision in central İstanbul) Halkevi (House of Commons / People's Homes, educational and cultural public organization units of Republican People's Party) organized a celebration program for 54 couples have been married for 50 years and more. The program was date of February 22 nd, 1945 and, consists of city excursion, ceremony at Taksim Municipality Music-Hall, Wedding Ceremony for 9 new married couples. Folkloric elements of traditional Turkish wedding ceremonies had take part in this program. Documents concerning with the subject are from Cumhuriyet Halk Partisi (Republican People's Party) Catalog in Prime Ministry State Archives General Directory, Department of Turkish Republic Archive

Key words: Family, Halkevleri (House of Commons/People's Houses), İstanbul-Fatih Halkevi,

1. SUNUŞ

Ekte sunulan iki belge ile gazete haberi, görüleceği gibi ve doğal olarak tarihleri itibariyle, Latin alfabesinde kaleme alınmıştır. Belgelerin anlaşılması okuyucu açısından zor değildir. Bu nedenle belgelerin olduğu gibi verilmesinde sakınca görülmemiştir. Belgelerin detaylı künyesi şöyledir. (Belge tarihi: 15.1.1947; sayı / dosya: 5; Belgenin yer numarası:490 1/835 300 1; Konusu: İstanbul Halkevi'nin faaliyetleriyle ilgili istek ve şikayetler; Belgenin sayfaları: 104, 105, 106) Birinci belge iki sayfadan meydana gelmektedir ve CHP Fatih Halkevi'nin, düzenledikleri törene ilişkin Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğine yazdığı faaliyet raporudur. Rapor Fatih Halkevi Başkanı Müçteba Or tarafından imzalanmış ve yayım şubesine takdim edilmiştir. İkinci belge Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğinin Fatih Halkevi Başkanlığı'na, onların raporuna cevaben yazdığı 27 Mart 1945 tarih ve 75666 sayılı kutlama ve teşekkür yazısıdır. Bu yazıda da ailenin önemini belirten cümleler ve İstanbul'da yapılan resmî bir törenin içerdiği folklorik malzeme konumuz açısından önemli bulunmuştur. Gazete haberi ise Akşam Gazetesinin 23 Şubat 1945 tarihli baskısındanır.

2. HALKEVLERİ HAKKINDA KISA NOT

Tek partili dönemde, Halkevleri, Cumhuriyet Halk Partisi'nin ülke genelinde örgütlendiği, halkla teması sağlayan kültür ve eğitim birimleridir. Halkevleri konusu uzun zamandır araştırmacıların ilgisini çekmiş, bu konuda bazı çalışmalar yapılmıştır. Halkevleri 19 Şubat 1932 tarihinde açılmıştır⁽¹⁾. 1910 yılının başlarında kurulan Türk Ocaklarının bir devamıdır. Bu iki kurumun kuruluşu, Türk aydınları tarafından geniş halk kitlelerinin eğitimi için düşünülmüş ve gerçekleştirilmiştir. Ancak, zamanla, özellikle çok partili döneme geçilmesiyle birlik-

te, bazı kurumlar gibi bu kurumlar da siyasal işlevleri kültürel işlevlerinden öne geçmiş, bazı siyasî tartışmalarının konusu olmuştur.

N. Ersin'e göre; "Halkevleri, okul tahsilinin yanında halk eğitimi yapmak ve halkı birlikte çalıştırmak, bütün kuvvetleri ulvî bir maksat etrafında toplamak ihtiyacının duyulması üzerine Atatürk tarafından 1931 tarihinde kurulmasına karar verilen ve 19 Şubat 1932'de açılan Kültür Ocaklarının adı. Tüzüğündeki esaslara göre, partili partisiz herkesi toplayacak, birleştirecek ve tanıştıracak olan bu millî kültür ve eğitim yuvaları milliyetçilik, laiklik ve devrimcilik prensipleri içinde çalışmalarına başladı. Sınıf, yaş ve seviye farkı gözetmeksizin kadın, erkek, yetişkin bütün yurttaşların serbestçe girip çalışabileceği çok feyizli birer kültür ve halk eğitim merkezleri halini aldı. Milleti şuurlu, birbirini anlayan, birbirin seven, millî ideale bağlı bir topluluk haline getirmek için teşkilatlanan Halkevlerinin Türk İnkılabı değerlerinin korunmasına, yayılmasına, hak tarafından benimsenmesine çalışmak da gayeleri arasında idi." (2)

Belgelerin matbu şekli de anlaşılacağı gibi, Halkevleri Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) bir kuruluşudur. Faaliyetleri hakkında tek partili dönemin devlet partisi olan CHP'nin Genel Sekreterliğine bilgi vermektedir. Halkevi başkanları CHP'nin yöredeki parti örgütüne seçilmekte, sadece Ankara Halkevi başkanı CHP Genel İdare Heyeti tarafından seçilmektedir. Nüfusun az olduğu yerlerde Halkevlerinin yerine Halkodaları kurulmuştur. 8 Ağustos 1951 yılında Halkevlerinin kapanmasına kadar 478 Halkevi, 4322 Halkodası⁽³⁾ hizmet vermiştir (4). Yapılan yayınlarla, yurdun çeşitli yerlerinde inşa edilen binalarla Türk kültür hayatında iz bırakan "Halkevleri için ondokuz yıl çeşitli kaynaklardan (48.637.780.-TL) para aktarılmıştır." (5)

(1) Halkevleri ve o dönemde kurulan diğer bazı kurumlar için bkz. Nilgün İnce, *IV. TBMM Dönemi Türk Siyasal Hayatı (1931-1934)*, Hacettepe Üniversitesi İnkılap Tarihi Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1993 Ankara.

(2) Necmeddin Esin, "Halkevleri", *Türk Ansiklopedisi*, cilt. 18, (s. 411-412).

(3) Bu rakamlar bazı yayınlarda ufak tefek farklılıklar göstermektedir.

(4) Tefik Çavdar, "Halkevleri", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, İletişim yay., cilt 4, (s. 878-884).

(5) Esin, *yage*, s. 412.

Halkevlerinin kuruluşunda dokuz ana çalışma konusu belirlenmiştir: 1-) Telkin, terbiye, tez aşılama - Dil ve Edebiyat Şubesi, 2-) Mürebbi Sanat - Ar (Sanat) Şubesi, 3-) Tiyatronun eşsiz telkin Kudreti - (Temsil) Şubesi, 4-) Seçkin tekler değil gürbüz yüzbinler - Spor Şubesi, 5-) Sevinç ve Dertte Ortaklık - Sosyal Yardım Şubesi, 6-) Ümmilikle savaş - Dershane ve Kurslar Şubesi, 7-) Kahveden kütüphaneye - Kitapsaray (Kütüphane) ve Yayın Şubesi, 8-) Memleketin imarı, köyün imarı - Köycülük Şubesi, 9-) Millî Tarih ve Benlik-Tarih ve Müze Şubesi⁽⁶⁾. Bu konular, hem Halkevlerinin kurulduğu yıllarda dünyada kendini gösteren ekonomik krizden Türkiye'nin az etkilenmesini amaçlayan siyasanın manevî ve psikolojik desteği için anlamlıdır, hem de Halkevlerinin öncesinde aynı amaçlı bir düşünce olan Türk Ocakları kuruluş ilkelerinin değişik isimle uygulamaya geçmesi bakımından anlamlıdır. Çünkü "milliyetçilik" yerine "devrimcilik" ilkesinin ön koşul (plan)'a çıkarılmak istenmesi bu iki kurum arasındaki fark olarak da belirtilmektedir (7)

"Recep Peker yaptığı bir konuşmada "Halkevlerinin gayesi ulusu katılaştırarak ve sınıfsız katı bir kitle haline getirmektir." (8) demektedir. Türk Ocakları da fiilen 1911, resmen 1912 yılında kurulan bir kuruluş olarak Osmanlı'nın zor günlerinde ortaya çıkmıştır. Kuruluşundaki üç ilke şöyledir: 1-) Cemiyetin maksadı akvam-ı islâmiyenin bir rûkn-i mühimi olan Türklerin millî terbiye ve ilmi, içtimâî, iktisadî seviyelerinin terakki ve ilâsıyla Türk ırk ve dilin kemaline çalışmaktır. 2-) Cemiyet maksadını elde etmek için Türk Ocağı adlı kulüpler açarak dersler, konferanslar, müsamereler tertip, kitap ve risaleler neşrederek, mektepler açmağa çalışacaktır. 3-) Ocak maksadını tahsile çalışırken, sırf millî

ve içtimâî bir vaziyette kalacak, asla siyaset ile uğraşmayacak ve hiçbir vakit siyasî fırkalara hadim bulunacaktır." (9) Özellikle kuruluş dönemlerinde Halkevlerinin etkinlik alanları ve Türk Ocaklarının kuruluş ilkeleri arasındaki benzerlik dikkate değerdir. Kaldı ki Türk Ocakları'nın "İçtimâî bir mektep zarureti" (10) olduğu düşüncesi kuruluş döneminde ana ilke olmuştur. Burada yeniden CHP ile ilgili İsmet İnönü'nün Kamutay'da (TBMM'de) 5. 7. 1934 tarihinde yaptığı bir konuşma hatırlanabilir. "Cumhuriyet Halk Partisi'nin son inkişaf devri hususî siyasî bir partinin dar çerçevesinden çıkarak bütün vatandaşlara kucağını açan içtimâî ve millî bir müessese halini almıştır." OD

Bugünkü siyasal çağrışımları ne olur ise olsun hem Halkevleri hem de Türk Ocakları aydınlar tarafından geniş halk kitlelerini eğitmek amacıyla kurulan kuruluşlar olarak Türk kültür hayatında yerini almaktadır. Demek gerekir ki Türk Ocakları ve Halkevleri Türk kültür tarihinde, tamamen olmasa da önemli ölçüde, siyasî partilerden ayrı düşünülmesi gereken olgulardır.

Demokrat Parti'nin siyaset sahnesine çıkmasıyla birlikte siyasî partilerin örgütlenmeleri siyaset yapma bakımından içerik değiştirmiştir. Çok partili hayatın gidişatı içinde CHP'nin bir birimi olarak 8 Ağustos 1951 tarihinde 530 sayılı kanunla (12) Halkevlerinin kapanması durumu ortaya çıkmıştır; hatta 1947 yılında yapılan CHP Yedinci Büyük Kurultayı'nda partili partisiz herkesin Halkevlerine gelebileceği kabul edilmiş olsa da; 27. Mayıs İhtilali'nden sonra Halkevleri yerine Türk Kültür Dernekleri kurulmuş, bu derneklerin kamu menfaatine yararlı dernek olarak kabulü Bakanlar Kurulunca tas-

(6) Neşe G. Yeşilkaya, **Halkevleri; İdeoloji ve Mimarlık**, İletişim yay., İstanbul, 1996.

(7) Bu konuda karşılaştırma: Tefvik Çavdar, **Yaygın Eğitim ve Halkevleri**, Eskişehir İktisadî ve Ticari Bilimler Akademisi yayınlarından., Yusuf Sarıncay, **Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları, 1912-1931**, Ötüken yay., İstanbul, 1994. Ayrıca bkz. diğer kaynakça.

(8) Çavdar, **yage**, s. 879.

(9) Hüseyin Tuncer, Yücel Halacoğlu, Ragıp Memişoğlu, **Türk Ocakları Tarihi 1. Cilt**, Türk Yurdu yay., Ankara 1998, s. 15.

(10) Dursun Ayan, "Millî ve İçtimâî Bir Cemiyet Lüzumu", Nuri Gürgür ile Söyleşi, **Düşünen Siyaset**, (Sağ Siyaset Özel Sayısı), sayı. 9, Ekim 1999, s. 81-90.

(11) Neşe G. Yeşilkaya, s. 64.

(12) Esin, **yage**, s. 412.

tik olunmuştur. Sayıları seksenbeşi bulan Türk Kültür Dernekleri 22 Nisan 1963 tarihli olağanüstü kongrede yeniden Halkevlerine çevrilmiştir. 1965 tarihli yeni Halkevleri tüzüğü'nün 2. Maddesi derneğin tüzel kişi olarak siyasetle uğraşmayacağı ve hiçbir siyasi partiye bağlanmayacağı hükmünü getirmiştir⁽¹³⁾. Ancak Halkevleri varlığını sürdürememiştir (14).

3. TÜRK TOPLUMSAL HAYATINDA AİLENİN KORUNMASI ESASTIR

Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı'nın kurulmasında ve işlerliğini sürdürmesinde en önemli kültürel ve yasal meşruiyet unsuru, 1981 Anayasası Madde: 41'de belirtilen, "Aile toplumun temelidir" ilkesidir. Anayasada somutlaşan bu fikir / ilke daha önceki yıllardan beri hem Türk toplumunda hem de dünyanın değişik toplumlarında yaşatılmaktadır. Evlilikleri uzun süreli olanlarının makbul tutulması, ailelerin ve eşlerin zaman zaman törensel ve maddî, ama her zaman manevî olarak onurlandırılmasına neden olmuştur. Topyekün toplumsal yapı ve kısmi sosyolojik birimlerdeki toplumsal değişme, ve tek tek insanların aile, birey, birliktelik, biz, ben ve öteki kavramları anlayışlarındaki değişme dünyanın bazı gelişmiş ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de boşanma oranlarını ve sayısını fazlalaştırmaktadır.

Kentleşme ve tesadüfi nüfusa dayalı yapılardaki sosyo-ekonomik gündelik hayat örüntüsü dikkate alındığında, büyük kentlerde özellikle evliliğin önemini ön plana çıkartan törenler ve katılımlar kendini göstermektedir. 1945 yılında İstanbul düşünülürse, Türkiye'nin en büyük kenti olduğu ve göçlerin burada öbeklenmeye başladığı bilinmektedir. Ancak aynı zamanda nüfus yapısının ve sosyo-kültürel yapının önemli değişimlerin eşliğine geldiği de dikkatten kaçmamalıdır: Bürokratik yapılanma, sanayi ve ticaretin İstanbul için önemi ve bu hayat tarzının popüler yansımaları, eğlence kültürünün aileyi olumsuz etkileyen yanları, 1950 sonrasına oranla az da olsa Anadolu'dan ve başka yerlerden gelen göçler İstanbul'un nüfus kompozisyonunun etkilemiştir. Elli yıllık evlileri kutlama töreninin İstanbul'da yapılması bu bakımdan anlamlıdır. Yoksa son zamanlarda artan aile içi huzursuzlukların, boşanmaların bazı işaretleri o günlerden mi veriliyordu?

Ailenin korunmasının bu tür törenlerle bir anlamda teşvik edilmesi, törenlerde geleneksel ve folklorik unsurlara yer verilerek romantik ve nostaljik bir hava yaratılması, bunların İkinci Dünya Savaşı yıllarında olması, ayrıca kutlamada geleneksel düğünlerdeki yemek ve tören unsurlarının kentsel bir ortamda yaşatılması önemlidir. Belgede belirtilmemekle birlikte, törene deyinen gazete ve dergilerde kına gecesinde de bahsedilmektedir⁽¹⁵⁾.

(13)Esin,yage,s412.

(14) Halkevleri konusunda yapılan çalışmaların bir dökümünü yapmak işine burada girilmemiştir. Okuyucunun, bu yazının dipnotlarında verilenlerin dışında, kaynakçalara ulaşacağı, okumasını ilerleteceği birkaç çalışma olarak şunlara bakılabilir: Tevfik Çavdar, **Yaygın Eğitim ve Halkevleri**, Eskişehir İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi yayınlarından / Mahmut Şakiroğlu, "Halkevi Dergileri ve Neşriyatı"; Kebikeç, II-3, (1996) / Nurettin Güz, **Tek Parti İdeolojisinin Yayın Organları Halkevleri Dergileri (1932-1950)**, Ankara, 1995 / Ömer Türkoğlu, "Halkevlerinin Kuruluş Amaçları, Örgütsel Yapısı ve Bazı Uygulamaları", **Kebikeç**, II-3, (1996) / Nejdet Bilgi, "Yeni Doğu: Manisa Halkevi Dergisi", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Sayı: 49 / Taha Parla, **Türkiye'de Siyasal Kültürün Resmî Kaynakları**, (değişik zamanlarda yayınlanan üç ciltlik çalışma) / Derleme Yazılar, **Halkevleri ve Halk Eğitimi, Atatürk ve Halkevleri-Atatürkçü Düşünce Üzerine Denemeler**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1974 / Anıl Çeçen, **Halkevleri**, Gündoğan yay., Ankara 1990/ Şevket Süreyya Aydemir, "Türk Ocağından Halkevine" **Halkevleri Dergisi**, Sayı. 76 / CHP'nin etkinliklerine ilişkin bilgi veren yayınlarda ve raporlarda da Halkevleri hakkında birinci elden bilgiler yer almaktadır.

(15)23. Şubat 1945 tarihli **Cumhuriyet** gazetesi 1. sayfada bir fotoğraf verilmekte, konu ile ilgili haber 1. ve 3. Sayfalarda yer almaktadır. Törene 55 çiftin katıldığına ve kına gecesine deyinilmektedir: 23. Şubat 1945 tarihli **Akşam** gazetesi İstanbul valisi ve belediye başkanı olan Dr. Lütfi Kırdar'ın törene katıldığını ve ödülleri verdiğini bildirmekte, kına gecesine ve köçeklerin gösteri yaptığını deyinmektedir. Dönemin magazin ve edebî konularını bütünlüştiren haftalık dergisi **Yedigün** (626 nolu ve 4. Mart. 1945 tarihli sayısı) törene haftanın aktüalitesi kısmında 8. Sayfada üç adet fotoğrafla yer verilmiştir.

4. DEĞERLENDİRME

4.1. Törende Çağcıl ve Geleneksel Unsurların Birleştirilmesi

Törende (jübile ve altın yıl günü denilmekte) yeni evliler ile birlikte elli yıllık evlilerin de otomobil ile şehirde gezdirilmesi, kırsal kesimde at ile yapılan gelin alayının çağcıl bir görünümü olarak kendisini göstermektedir. Cumhuriyet Anıtı'na çelenk konulması ve İstiklal Marşı'nın törene dahil edilmesi, sadece bu tören için, geleneksel unsurlardan büyüklerin ziyaret edilmesini ve düğün evine bayrak asılmasını çağrıştırmakta, onların yerini almaktadır denebilir. Ritüellerin yaşatılması bakımından bu durum önemlidir. Geleneksel yemekler, eski ve yeni evlilerin kol kola salonda yerlerini almasını bir tür yeni evlilik töreni normu gibi değerlendirmek mümkündür. Çünkü salon düğünü kavramı/olgusu kentleşme sürecinin ilerleyen yıllarında geleneksel / yerel unsurları da taşıyarak kendini sosyolojik anlamda kurumlaştırmış, ticari anlamda sektörleştirmiştir. Toplumsal değişme kuramları açısından bu dereceli değişme önemlidir.

Etnografik anlamda, bu törendeki normlar eski-yeni, kırsal-kentsel, doğu-batılı etkileşiminin bir örneğidir. Buna benzer durumlar bugün büyük kentlerin pek çok yaşam alanında kendisini göstermektedir. Törenin Perşembe gecesine denk gelmesi, eğer programların ayarlanmasında zorunluluk değil de bilinçli bir tercih ise, sürekliliği olduğu düşünülen diğer bir geleneği işaret etmektedir ki, bu gelenek kendisini bir kına türküsünde yer alan "Perşembe gecesine bize gelesi" mısrasıyla oldukça somut şekilde ortaya koymaktadır.

Toplumsal değişme kuramları açısından bakıldığında; Yapısal-fonksiyonalist (Structural-fonctionalism) kuramı çağrıştıran öğeler vardır. Bu kurama

Türkiye'deki örneklerden hareketle "tampon kurumlar/tampon mekanizmalar kavramları / olguları ile katkıda bulunan Mübeccel Kıray'ın toplumsal değişme anlayışları hatırlanabilir. Ayrıca gene aynı ekolden Amerikalı sosyolog Robert K. Merton'un "Innovation (= bidat = yenilik yaratma) kavramı da anlamlıdır.

4.2. Gündelik Hayatın Sosyolojisi

Değişme kuramları, tarihin belirli dönemlerde akışı hakkında kuramsal ve yukarıdan tutturma önemli düşünceler belirtmek düşünüm kültürü için ne kadar önemli olur ise olsun gündelik hayatın taşıyıcısı olan insanlar her gün yeni cazibe alanları olarak kendi ruh dünyalarında kırılmalar yapabilmekte, böylece de toplumdan ve insandan kaynaklanan genel sorunların baskısından bir ölçüde de olsa kısa süreli uzaklaşarak nefes alabilmektedir. Törende elli yıl ve üzeri evlilere birer altın, yeni evlilere birer gümüş madalya verilmesi, Türkiye'nin ünlü okuyucusu / ses sanatçısı Müzeyyen Senar Işıl'ın konserini ücretsiz dinleyebilmek, Gümrük İdaresinin, Tekel İdaresinin, Yerli Mallar Pazarlarının, özel sektör kuruluşlarının armağanları bir gündelik hava yaratmaya yeterli olmuştur. Basında törenle ilgili, 93 sayfa yazının yayınlanması (yazılar jübile başlığı ile yayınlanmış), bu yazıyı okuyanların kendi evliliklerine bir değer atfetmelerinde mutlaka farklı psikolojik tonlamalar yaratmıştır.

Eğlence kültürünün o zamanların İstanbul'unda gazino ağırlıklı olarak seçkinleşmesi törene katılımın yüksek düzeyde olmasını sağlamış ve yeterli davetiye dağıtımı yapılamamasına neden olmuştur.

5. BELGELER

23 Şubat 1945 tarihli Akşam Gazetesi'nden alınmıştır.

C. H. P.
FATİH HALKEVİ
REİSLİĞİ
Sayı : 78

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

İstanbul, 1/3/1945

C. H.	Genel Sekreterliği
236S3	5 Mart 1945

C. H. P. Genel Sekreterliği Yüksek Mekanına

A N K A R A

Parti programımızın 18.nci maddesindeki (Türk içtimai hayatında sivilin mecluziyeti esasır.) ana prensibinizi wanlı misallerle halkımıza göstermek ve Türk sivilinin esalet ve resanetini umumun efkârına arz etmek ve aynı zamanda eski Türk Dâğünleri folklorünü yapmak amacıyla 22/Şubat/1945 perşembe günü vaksim belediye vazinosunda (Altın Yıl üünü) adı ile bir jubile yapılmıştır. Jubilenin teferruatlı raporunu aşağıda arz ediyoruz:

- Saat: 14-17 54 çift elli ve daha fazla yıllık evli ile bu törende düğünleri yapılan 9 çift yeni evli Halkevimize toplandı. Hazırlanan 75 otomobile ikişer ikişer ve şöförlerin yanına da Halkevi azelerinden bir arkadaş mihmandar olarak bin dirildiler.
- 54 otomobil eski evlilere
9 otomobil yeni evlilere
1 Klavuz otomobili
3 Matbuata
1 Film operatörlerine
1 Fotoğrafçılara
2 Tertip heyetine
2 Zeybeklere
2 Mediyelerin nakline tahsis edilmiştir.
- Alay Halkevinden kalabalık bir halk kütesinin huzurunda ve alkışlar altında hareket ederek Saraçhane-Beyazıt-Belediye-Ankara Caddesi-Meşadiye caddesi-Köprü-Karaköy-Dan-kalar caddesi-Refik Seydam caddesi-Şepebaşı-Galatasaray yolu ile vaksim Cumhuriyet meydanına vardı.
- " 17,40 Eski ve yeni evliler otomobillerdeninerek Cumhuriyet abidesine bir Çalank koydular.
- " 17,50 Tekrar hareketle, vaksim Belediye gazinosuna vardılar. Casino kapusunda:
Davul zurna çalmakta ve eski kostümlerile bir beççi baba ve iki susuncu arap bacı düğün olayını karşılamakta idi.
- " 18,30 Eski ve yeni evliler hususi merdivenden vazinonun üst balkonuna alınarak istirahatete terkedildiler. Eski ve yeni evlilere üst balkonda bir akşam yemeği verildi.
- " 18,30-19,30 Yemek: Düğün çorbası, Kızartma et, Pilav ve zerdenen ibaretti. Bunlar yemeklerini yerlerken salona davetliler gelmeye başlamıştı.
- Davetliler salona gelmekte, jubileye katılacak yemeklerini yemekte ve salonda yaptırılan mikrofon ve hoparlör tesisatı başındaki spiker arkadaş da bu saate kadar yapılan jubile hareketinin seyirini davetlilere anlatmaktadır. Kapıda bu yazımızla sunduğumuz rozetler davetlilerin göğüslerine takılmakta ve bir nüsbasını sunduğumuz programlar dağıtılmakta, Kapıda Davul zurna çalmakta, beççi baba davetli-

C. H. P.
FATİH HALKEVİ
REİSLİĞİ

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ - İstanbul, _____

Saygı : _____

- Saat:19,30
" 19,35
" 19,50
" 19,55
" 20
" 22
" 22,30
" 23,30
" 24
- leri karşılama ve susamcı arap bacılarda susamalarını sac maktadırlar.Bu sırada caz ve fesil saz heyeti de kondilerine ayrılan yerleri almışlardır.
cazınonun cazı İstiklal marşını çaldı.
yeni ve eski evliler kol kola ve uzun bir sıra halinde sazin çaldığı koltuk havası ve etrafa serpiyen para yağmuru altında piste çıktılar ve alkışlandılar.
Filim Opera törleri mütemadiyen çalıyor.
Evliler pisteki yerlerini aldılar.
Halkevi Başkanı,kısa bir söylev ile jubilenin maksad ve gayesini anlattı .
Eski evliler adına emekli Kurmay Yarbayı ve elli yıllık evli Hayrettin Dağdeviren jubilenin hazırlanması dolayısıyla teşekkür etti.
Evimiz gara findan hazırlanan Altın madalyalarla yeni evlilere takılacak gümüş madalyaların ve bu madalya beratlarının dağıtılmasına başlandı.Davetliler arasında bulunsalar hoparlörlerle davet edilmekte ve evlilerin göğüslerine Altın madalyalar bu kıymetli arkadaşların ellerile takılmakta ve beratları verilmekte idi.
Madalyaların dağıtılması bitti.Ödüllüklerin hediye ettiği kumaş,inhisarların hediye ettiği sigara ve likörlerle terli Kaller pazarlarının hediye ettiği pazen ve basmalar, Besler ve Nestle çikolata fabrikalarının hediye ettiği çikolatalar ve Ankara Ecza deposunun hediye ettiği kolonyalar eski ve yeni evlilere dağıtıldı.
Vaktin gecikmesi dolayısıyla ihtiyar evliler ikişer,ikişer otomobillerle evlerine iade edilmeğe bağlandı.Bu saatden itibaren caz çalmağa ve yeni evlilerle davetliler dansetmeğe başladılar.
Okuyucu Müzeyyen Senar Işıl kendi saz arkadaşı ile bir konser verdi.Bu saate kadar ihtiyar evliler evlerine gönderilmiş ve yeni evlilerin sevkine başlanmıştır.
Jübileye son verildi.Davetliler temin edilen tranvay ve diğer vasıtalarla yavaş,yavaş dağıldı.
Jübilemizin mufassal programı bağlı olarak sunulmuştur.Jübilenin hazırlıklarına başlandığı günden sonuna kadar İstanbul Marbuatında 93 sayı da yazı çıkmış ve dosya halinde tanzim edilmiştir.
Jübile geyrimizde çok büyük bir alaka yaratmış ve davetiye tevziatında vaki isteklere yerin darlığı dolayısıyla istediğimiz şekilde cevap vermek imkânından bizi mahrum bırakmıştır.Salonda bini müteceviz yurttaş ve düğün alayı sokaklardan geçerken havanın bozuk olmasına rağmen çok kalabalık bir halk jübileyi takip etmiştir.
(Türk cemiyetinin temeli Türk ailesidir.)ana prensibimizi çok muvafık bir şekilde hemşehrilerimize arz etmek imkanını sırf sizin yüksek emirlerinize medyun bulunduğumuzu en derin saygı ve tazimatımızla arz ederiz.

M. Halkevi Ş.
(Tebliğ)
19-11-1955

5

V

III

1955

Fatih Halkevi Başkanı

M. Halkevi
Müdürlük Or

106

Ankara 27 Mart 1945

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
GENEL SEKRETERLİĞİ

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Halkevi Başkanlığına

5
75666

Fatih
İstanbul

1/3/1945 tarihli ve 78 sayılı yazınıza
karşılığdır :

50 ve daha çok yıllık evliler için
tertiplendiğiniz jübile, iyi düşünülmüş ve
beğenilmiş bir harekettir .

Aile, cemiyetinizin temelidir .Bu fik-
ri millet hayatında değerlendirmek, Halkov-
lerinizin çalışmalarında başlıca yeri olan
bir meseledir .

Sizi ve çalışma arkadaşlarınızı, şo-
terdiğiniz beğarıdan dolayı kutlar , şo-
lerinizden şorum .

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

[Handwritten text]

5
23683

[Handwritten initials]

[Handwritten signature]